

A felsőoktatás a nyár után

PUBLICISZTIKA - LIX. évfolyam, 37. szám, 2015. szeptember 11.

A július és az augusztus Magyarországon holt szezón az egyetemeken. Szemben elsősorban az amerikai intézményekkel, amelyek nyári szemesztereket, busásan jövedelmező felzárkóztató és más fizetős kurzusokat tartanak a fülledt kánikulában csontra hűtött tantermekben, hazánkban július elején a könyvtárak, épületek bezárnak, a „vonalhúzás”, vagyis a központi felvételi eredményhirdetése után a dékánok és hivatalaik is elmehetnek végre szabadságra, legföljebb az élelmesebb karok tartanak főleg külföldieknek fizetős kurzusokat, mindenki más átadhatja magát a cikkírásnak, fürdőzésnek vagy a mezőgazdasági munkának.

Nem így a felsőoktatás irányítói, akik idén nyáron folyamatosan ellátták hírekkel a sajtót – a helyettes államtitkárnak az Oktatási Hivatal élére való áthelyezésétől kezdve a júliusi törvénymódosításon és a „katasztrofális doktori képzések” rémképén keresztül az újragombolt egyetemekig és főiskoláig. Így hát tartsunk mi is rendhagyó évnyitót, a korábbiak szellemében rögzítve az utókor számára, hol is vagyunk. Elöljáróban megjegyzem, hogy a tavasszal véglegesített Felsőoktatási Stratégia (FS) számos pontja elfogadható, sőt támogatható, még akkor is, ha nem nehéz bíráltnivalót találni benne. De mindannyiunknak tisztában kell lennie azzal, hogy a változások e területen elkerülhetetlenek, mert körülöttünk a világ is egyfolytában mozgásban van. A kérdés az, hogy minden változás jó irányba tart-e.

Mit mutatnak a számok?

Kezdjük az általános, a nemzetközi mutatókkal. Megtudhattuk az FS-ből, hogy nemsokára, konkrétan 2030-ra a miénk lesz a legfejlettebb felsőoktatás Közép-Európában. Mostanság nyilván azért csúszunk egyre lejjebb, hogy annál jobban tudjunk a biztos mélypontról minél magasabbra ugrani. Mert bizony csúszunk: tíz évvel ezelőtt, 2005-ben az úgynevezett sanghaji listán (www.arwu.org/) öt magyar egyetem volt a legjobb 500-ban, közülük egy pedig a top 300-ban. A legfrissebb, 2015-ös rangsorban már csak két magyar egyetem található az 500-ban, közülük egy sem a top 300 vagy 400 között, és az, amelyik tíz éve bekerül a 300-ak közé, egyenletesen süllyedve ma az 500-as lista végén kullog, előrevetítve, hogy jövőre akár onnan is kieshet. 2005-ben Magyarország a világ felsőoktatásában ugyanezen lista szerint az akkor sem túl előkelő 27. helyet foglalta el, ma a 39.-en található. Megjegyzem, összesen 42 ország szerepel a listán: mindazok, amelyeknek legalább egyetlen egyetemük van a top 500 között. Már nem sok hiányzik, hogy az egész ország a „futottak még” csoportba kerüljön.

Fontos tisztában lennünk azzal, hogy még ha fenn tudtuk volna is tartani a 2005-ös színvonalat, akkor is lejjebb állnánk a listában, hiszen a többiek az időközben bekövetkezett válság ellenére is erőteljesen beruháztak ebbe a szférába, vagyis a változatlan sebességű futót az egyre gyorsabb versenytársak simán megelőzik. Itt van például a szaúdi King Abdulaziz University, amelyről tíz éve még semmit sem jelzett a sanghaji lista (valószínűleg nem is létezett), először 2012-ben a 400-as csoportban bukkant föl, aztán évről évre emelkedve az idén már a legjobb 150 felé tart. A baráti Kazahsztán új fővárosában, Asztanában 2010-ben az elnök által alapított és szerényen saját magáról elnevezett Nazarbajev Egyetemre alább még visszatérek.

Más rangsorokkal sem járunk jobban. A QS listája (www.topuniversities.com) négy magyar egyetemről tud a világ élenjáró 800 intézménye között: a hazai legjobb az 550-600 között van, másik kettő a 650-ben, a negyedik a 700-asok listájában. A Webometrics (webometrics.info/en/Europe/Hungary) 72 hazai főiskolát és egyetemet állít sorrendbe főleg a nyilvános adatbázisokban hozzáférhető publikációk és azokra mutató hivatkozások alapján. Közülük a legjobb a 356. helyet foglalja el a rangsorban, az egyetemi rangra váró egyik főiskola a 14 664. pozícióban, a legutolsó pedig a 22 ezredik alatt található. Végül a Center for World University Ranking (<http://cwur.org/>) hat hazai egyetemet tüntet fel, a 371. és a 862. hely között. Megjegyezzük, hogy az ebbe a listába bekerült intézmények a hazai (mind szakmai, mind államigazgatási) megítélés szerint is a legjobbak, a 2013-as kormánydöntésben kihirdetett hat ún. „kutatóegyetem”: az ELTE, a Semmelweis, Debrecen, Szeged, a BMGE és Pécs.

Ki hová igazol?

Persze hogy hány magyar egyetem van, az ma mozgó célpontnak számít. E pillanatban 20 állami, 7 nem állami (egyházi és magán) egyetemről, 10 állami és 30 nem állami főiskoláról tud a Magyar Rektori Konferencia honlapja. Mint azonban az idei nyár óta annyi minden, ezek a számok is változások elébe néznek. Ahogy vannak kedvenc foci- vagy kézilabdacsapatok, amelyeket hol engedünk indulni a ligában és kistafírozunk, hol valamely, csak a politikából érthető (lásd a veszprémi kézilabdások) vagy érthetetlen okból (lásd a nyíregyházi labdarúgók) lehetetlenné teszünk, úgy bánunk az egyetemekkel is.

Keleten csökkenni, nyugaton nőni fog az intézmények száma. A szolnoki a kecskeméti főiskolával egyesül. Az indok itt és több más esetben is: kicsi a hallgatói létszám, ami nyilván egy csapásra emelkedni fog, ha máshová tartoznak. A Pannon Egyetem egyik karának korábbi cikkemben említett, de ez idáig sikertelen áthelyezési kezdeményezése után a kormányzat inkább a Nyugat-magyarországi Egyetemet kívánja szétbontani: egy részét Veszprémbe, más részét Győrbe telepítené, Sopronban és Szombathelyen pedig önálló intézményeket hoz majd létre.

Vagy itt van a Corvinus hányatott sorsa. Lassan Weöres sorait írhatja a homlokzatára: „Hun házasodunk hun meg elválunk / különb féle jerekekkel kísérletezünk.” Igaz, legalább a Corvinus közgazdasági képzése nemzetközi mércékkel is mérhető, ráadásul nemrég – egy váratlan unortodox helyről – „a csapathoz újabb befektető érkezett”, hogy maradjunk a sportnyelvénél. Ha a Corvinus budai karai Gödöllőhöz lesznek kénytelenek csatlakozni az agrárképzés FS-ben is megígért központosítása szellemében, akkor az ottani Szent István Egyetem sem bánja majd, ha leválik róla a korábban önálló Állatorvos-tudományi Egyetem, bár az FS-nek ellentmond, ha nem csatlakozik vissza hozzá az egykori MSZP-s képviselő, majd rektor hathatós közreműködésével önállósult, de azóta túlköltekezett gyöngyösi Károly Róbert Főiskola. Ez ugyanis a Gödöllőből kiváló jászberényi karral az előrelátóan már két doktori iskolát is megalapított egri Eszterházy Károly Főiskolával fog egyesülni, hogy ebből a frigyből olyan új intézmény szülessen, amely azonban egyelőre még nem kaphatja meg az egyetemi rangot, hiába teljesíti az alább felsorolandó kritériumokat. Bizonyára azért, nehogy egyszerre három egyetem is legyen egy 60 kilométeres sugarú körben: Egerben, Miskolcon és Debrecenben, ami sikeresen vonná kétségbe az FS ama irányelvét, miszerint „2030-ra megszűnik az adott városon vagy régióon belül az intézmények közötti értelmetlen rivalizálás olyannyira, hogy a párhuzamosan működtetett, gazdaságtalan képzések helyett egyértelmű lesz az oktatási feladatok összehangolása”.

Mindez pedig azt mutatja, hogy a magyar vidéken minőségi képzést nyújtó valódi többkarú egyetemként csak az úgynevezett városi campusú nagy egyetemnek tudnak működni: a három régi alapítású vidéki (és valódi!) univerzitás: Debrecen, Pécs és Szeged. A több székhelyű, illetve hajdan „szakegyetemenként” létrehozott intézmények fölött ott függ Damoklész kardjaként a központi akarat, amelyet a helyi képviselők – sokszor jogos – lokálpatrióta igényei is igyekeznek befolyásolni, és hol „a kicsi, az szép”, hol az „integrált oktatás” jelszava felé mozdul a mérleg nyelve. Még a pártállam idején kérdeztem egyik idősebb kollégámtól, miért kell annyi apró tanszék, amikor gyakorlatilag egyetlen szak „tartja el” az oktatókat és

látja el a hallgatókat, akár a fizikáról, akár a történelemről beszélünk. Akkori válasza ma is érvényes: „Ha egyszer több pénzt nem tudnak adni, akkor legalább az önállóságot, illetve annak látszatát tudják felkínálni.”

Ki legyen professzor?

Ennek az elvnek egy tágabb megvalósulása volt az, ahogy a tudományos teljesítményeket és az ezekkel járó előlépési rendet többé-kevésbé mindig meghagyták az akadémiai, azaz a tudományos és felsőoktatási szféra belügyének. (Azért csak többé-kevésbé, mert tekintet nélkül a pártállására a mindenkori főhatóság hagyott magának egy kiskaput, amely révén a minőségre ügyelő intézmény, a MAB ellenében is engedélyezni tudott szakokat, vagy ki tudott nevezni professzorokat.) Más szóval, ha több pénzt nem adtak is, azaz ha jobban nem tudták is megfizetni az oktatókat, legalább meghagyták a nemzetközi mércékhez igazított saját szabályaink szerinti előlépési rendet, és nem változtattak a kritériumokon. Nem állítom, hogy nem voltak kinevezve alkalmatlan professzorok, hogy minden tökéletes volt, de mint már többször megírtam, a tudomány nyilvános fórumokon működik, mindenki teljesítményének utána lehet nézni: ki mit és mennyit milyen fórumokon publikált, hányan és hol hivatkoznak rá és így tovább. Ezzel a nyilvános ellenőrizhetőséggel az előterjesztők is tisztában vannak, és bizony jelentős mértékben korlátozza (de persze azért nem szünteti meg) az „urambátyám viszonyokon” alapuló karriereket.

Most azonban az történt, hogy a szigorúan vett tudománytól távolabb eső némely területeken, mint amilyen a művészképzés vagy a sport, radikálisan felforgatták az eddigi konszenzust, és afféle kerülőutas kinevezéseket tettek lehetővé. Egyetemi körökben konstruktív vita folyik azóta is, hogy reális-e másképp kezelni egy sikeres edzőt vagy zongoraművészt, mint egy biológust vagy egy zenetudóst, és a mérvadó többség arra hajlik, hogy ezek valóban nem összemérhető pályák. Emlékeztetnék itt arra, hogy amikor az első felsőoktatási törvény 1993-ban megszületett, akkor éppen a művészeti és sportképzésben – megfelelő doktori fokozatok, azaz más minősítés híján – elfogadtak többféle művészeti díjat és világversenyeken szerzett érmet is egyenértékűnek a fokozatokkal, s ezáltal professzorok lehettek elismert szobrászok vagy edzők is. Csakhogy ennek az átmeneti állapotnak a végső határidejét 2010-re tették és a '90-es évek közepétől kezdve kifejezetten a művészeknek létrehozott DLA-, illetve a sporttudományban a PhD-fokozattal lehetőséget teremtettek, hogy a gyakorló operaénekes, építész, színész, edző stb., aki tanárként kíván dolgozni a felsőoktatásban, megszerezhesse a PhD-t vagy az azzal egyenrangú képesítését.

A tanulság tehát nem az, hogy a tudományos fokozatot szerzett professzorokat becsülik le azzal, hogy most újra díjakkal vagy aranyérmekkel lettek kiválthatók a doktori eljárások, hanem éppen azokat a művészeket és sportolókat alázzák meg, akik igenis teljesítették az általánosan elfogadott követelményeket. Hogy konkrétabban fogalmazzak, Mocsai Lajos professzori kinevezése nem a biológia tudományának akadémiai doktorát sérti, hanem például azt a sportembert, aki sikeres játékosként és edzőként a TF után elvégezte a pszichológia szakot, aztán még a múlt rendszerben egyetemi doktori címet, majd az újban PhD-t szerzett.

Új törvény, új problémák

Az idén júliusban kihirdetett törvénymódosítás több érdekes változtatást tartalmaz. Amellett, hogy létrehozza a rektorok által oly nagyon várt konzisztóriumokat, bevezeti az FS-ben is megígért „alkalmazott tudományok egyeteme” (ATE) fogalmát, amely ellen többen szót emeltek (például az ÉS-ben Falus András akadémikus [*Apokrif gondolatok*, 2015/25., jún. 19.]), bár igaz, hogy az intézménytípusból sokfelé létezik Európában. Van itt egy fogalmi infláció, ami jó húsz éve épp az egyik „felsőoktatási mintaállamnak” tekintett Nagy-Britanniából indult el, amikor az ott „politechnic”-nek hívott műszaki főiskolákból egyetemeket kreáltak, amelyek egyébként azóta – hála a nagyarányú fejlesztéseknek és a komoly versenynek – többnyire nemzetközi rangú intézményekké váltak. Nálunk a címeikkel való játszadozás akkor

kezdődött, amikor egy előző, a mostanival ellenkező színű kormányzat alatt a főiskolai főigazgatókat átnevezték rektorokká. Az „egyetem” fogalmát fölvezető FS és nyomában a törvény pedig előírja, hogy a jövőben csak kétféle intézménytípus létezhet: az „ATE” és az egyetem. A napokban az államtitkár már meg is említett két jövőendő „ATE”-t: az egri-gyöngyösi-jászberényi és a szolnoki-kecskeméti egyesült főiskolákat.

Mulatságos fejlemény, hogy voltak félrefordítással dolgozó „gyorsreagálású” intézmények. A korábbi Heller Farkas Főiskola, valamint a Budapesti Kommunikációs Főiskola egyesüléséből 2009-ben létrejött Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola az FS olvastán már idén májusban átkeresztelte magát Budapesti Metropolitan Főiskolának, amely névből a „metropolitan” szót hiába is keresnénk a (magyar) szótárakban, legfeljebb a „metropolitát” találjuk, de az nem egészen a BKF-beli stúdiumokra utal. Persze világos, hogy a (mellesleg szintén két „politechnic”-ből alakult) London Metropolitan University nevét és annak MET rövidítését akarták helyi ízekkel kombinálva „lenyúltni”, már csak abból is erre következtetve, hogy angol nevük meg egyenesen „Budapest Metropolitan University of Applied Sciences”, azaz úgy adták meg maguknak teljesen önkényesen az „alkalmazott tudományok egyeteme” címet, hogy a törvény még meg sem jelent, és a kritériumokat esetükben meg sem vizsgálhatták. Ráadásul a honlapjukon bemutatott regisztrációs dokumentumokban vagy a Magyar Rektori Konferencia júliusi datálású listáján még az előző nevükön szerepelnek. Azért PR-fogásnak és hallgatói csábításnak így is ügyes...

Bevezetett a törvény egy új alap- és mesterfokozatot is az „ATE” számára, amit szintén nem jelzett előre az FS, ám a törvény sajnos a nemzetközi gyakorlatban ismeretlen és egyébként értelmetlen „*bachelor of profession*”, illetve „*master of profession*” néven, ráadásul kizárólag angolul említi. Mármost ezt az alkalmazott tudományokat felölelő stúdiumok elvégzését igazoló szakképzettséget „*bachelor/master of professional studies*” néven ismerik a külföldi intézmények, valamint nómenklatúrák. Talán nem ártott volna utánanézni, ha már az FS-ben nem sikerült előre jelezni a bevezetésének szándékát.

A harmadik típusú felsőoktatási szervezetet, amely a tavasszal véglegesített FS-ben még önálló intézményként „közösségi főiskola” néven szerepelt, a törvényben már csak „közösségi felsőoktatási képzési központként” említik, és „felsőoktatási intézménynek nem minősülő szervezetként” határozzák meg, mely – a régi fogalmak szerint – gyakorlatilag valamely bejegyzett egyetem vagy főiskola kihelyezett tagozata lesz ahelyett, hogy az eredeti amerikai mintát és az FS-ben is kifejtett szándékot követve valódi kisvárosi értelmiségi centrumként és fórumként működne.

Az „ATE” számára a törvény az eddigi főiskolainál szigorúbb követelményeket ír elő: „legalább négy alapképzési szakon és két mesterképzési szakon jogosult képzésre, (bizonyos feltételek esetén) legalább két szakon duális képzést folytat, (...) oktatóinak, kutatóinak legalább negyvenöt százaléka tudományos fokozattal rendelkezik”. Korábban a főiskola oktatóinak csak egyharmada kellett rendelkezzen tudományos fokozattal, és most lényegében nem is maradt más követelmény velük szemben.

Ezt az arányt az egyetemek esetében is növelték: ötvenről hatvan százalékra. (Azért az meglepő, hogy még mindig itt tartunk, amikor adjunktust is már csak PhD-vel lehet kinevezni.) Viszont jelentősen enyhítették az egyetemre mint a tudás univerzumát leképező és azt oktató intézményre vonatkozó kritériumokat. Eddig képesnek kellett lennie legalább két képzési területen mesterképzésre, valamint legalább két tudományterületen doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére, továbbá legalább három karral kellett rendelkeznie. Most azonban mindössze ennyi vonatkozik rá: „legalább nyolc alapképzési és hat mesterképzési szakon jogosult képzésre, valamint doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére”. A megfogalmazás nem egyértelmű azt illetően, hogy hat szakon kell-e doktori képzést folytatnia, vagy csak egyetlen doktori iskolának kell engedéllyel rendelkeznie, ám biztos vagyok benne, hogy az utóbbiról van szó. E pont alapján holnaptól nemcsak az egri főiskola, de bármelyik bölcsész- vagy természettudományi kar kezdeményezheti önálló egyetemmé alakulását – az univerzitás szó nagyobb dicsőségére. Viszont a most újra önállósuló Állatorvos-tudományi Egyetem, bár van saját doktorképzése, az egy osztatlan, valamint egy alap- és egy mesterszakával ezt a küszöböt nem ugorja meg.

A képzés csúcsán

Ha már a doktori képzést említettük, a reszortfelelős államtitkár a napokban nyilatkozott, hogy a doktori képzés helyzete „katasztrofális”, mert a PhD-hallgatóknak csupán a 23-25 százaléka jut el a fokozat megszerzéséig. Nem az a gond, ha egy magas rangú állami hivatalnok 100 százalékot téved, ugyanis az egyetlen hozzáférhető statisztikában, amely az Országos Doktori Tanács honlapjáról (www.doktori.hu) szabadon letölthető, a 2013-as adatok szerint a hallgatóknak átlagban nem a negyede, hanem a fele szerzett doktori diplomát. A gond az, hogy az erre javasolt gyógy mód csupán a képzés idejét és az ösztöndíjak növelését célozza, a színvonalat, a doktori iskolák minőség alapú értékelését nem. Egyrészt ugyanis valós probléma, hogy a jelenleg érvényes hároméves képzés alatt alig valakinek sikerül akár csak a disszertációt is megírnia, nemhogy fokozatot szereznie. A képzés idejének kiterjesztése 2 + 2 + 1 évre tehát bölcs döntés (bár az önköltségesek szívják majd a fogukat). Az ösztöndíjak összegének emelése is annak látszik, hiszen a mai 100 ezer Ft/hó egyszerűen nem versenyképes a diplomás kezdő fizetésekkel. Csakhogy a második két évre javasolt nettó 200 ezer forintos havi juttatás jóval magasabb, mint a PhD-val rendelkező (és a docensi kinevezés előtt sokáig e státusban maradó) adjunktusok nettó bére. És itt ismét visszajutottunk a felsőoktatás elkeserítő bérhelyzetéhez. De erről is kicsit később.

Az említett statisztika azt is megmutatja, melyek azok a tudományterületek, amelyek igencsak alulteljesítenek és valóban csak 20-30 százalékos hatékonysággal működnek. Másfelől pedig vannak doktori iskolák, illetve intézmények, amelyek egyfajta üzleti tevékenységként űzik a doktori képzést, és százával bocsátanak ki fokozatokat. Többször írtam már a MAB kritikájaként arról, hogy inkább kellene építenie a tartalmi elemzésre, mintsem kényelmesen olyan adatokra támaszkodni, hogy hány aktív professzor alapíthat egy doktori iskolát, hogy a meghatározó oktatók, az ún. törzstagok száma nem érheti el a professzorok számának kétszeresét, meg hogy megvan-e az évenkénti egy (akárhol megjelentetett) cikk. Ehelyett lehetne azt is vizsgálni, hogy a vezető oktatók hol és mennyit publikálnak, hányan hivatkoznak rájuk, vagy hogy milyen színvonalú értekezések és publikációk kerülnek ki az adott doktori iskola hallgatói kezéből. A friss rémhírek azonban arról szólnak, hogy csökkenteni kívánják a doktori iskolák számát, például úgy, hogy adott egyetemen tudományterületenként vagy karonként egyesítik őket.

A minőségi kritériumok számonkérését az új törvénymódosítással sikerült még jobban elbizonytalanítani. Bekerült ugyanis egy olyan lehetőség, hogy a MAB tevékenységével elégedetlen intézmény az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség (ENQA) bármely tagjához fordulhasson szakvéleményért, és azzal fogadtassa el a képzési tervét. Hogy pontosan értsük, nem arról van szó, hogy oceanológiai doktori képzést akarok indítani, és ezt hazai tapasztalat híján kénytelen vagyok – ideális esetben a MAB egyetértésével – külföldi szervezettel elbíráltatni, hanem arról, hogy ha úri kedvem úgy tartja, akkor az idehaza is megítható programomat külföldön adom be, például mert megsértődtem a MAB korábbi negatív döntései miatt. Adott esetben tehát akár a koszovói akkreditálókkal is jóvá lehetne hagyatni mondjuk egy hazai földrajztudományi vagy politológiai képzést. Sőt még azt is megkövetelik a külföldi féltől, hogy ha egyszer valaki már bírálta az előterjesztést, azt újra ne kérhessék fel. Vagyis a magyar törvény mondja meg, hogy a külföldi szervezet mihez tartsa magát. Nem tudom, van-e ehhez mérhető külföldi gyakorlat, de az bizonyos, hogy az ENQA teljes jogú tagságát nemrég visszanyert MAB-ot is sikerült alaposan megaláznia.

Süllyedő hajónk a rangsor tengerén

Az ide-oda tologatható kritériumokkal, és ha még ezek sem alkalmazhatók, a külön eljárásokkal jóváhagyott döntésekkel csak rongálják, de még nem teszik tönkre a felsőoktatást. Ám nincs kiút a nemzetközi rangsorok lefelé vezető spiráljából, ha a béreink nem lesznek versenyképesek, ha emiatt az állásokat nem tudjuk valós nemzetközi piacon meghirdetni, ami önmagában is színvonal-emelkedést

generálhatna, ha a tehetséges fiatal tudósok közhelyes anyagi okokból hagynak itt bennünket – a jövőben már azért, nehogy a magas doktori ösztöndíjakkal jóval kevesebbet keressenek gyalogos oktatókként.

Nem arra vágyom, hogy a Nazarbajev Egyetem mintájára kétmilliárd dollárból új egyetemet építsünk, és azt egy csaknem 900 millió dolláros alapítvánnyal finanszírozzuk, hogy nemzetközi oktatógárdát toborozhassunk beléje. (Már csak azért sem, mert ott épp a napokban bocsátottak el egy angol professzort, aki – az akadémiai szabadság nevében – politikailag kényes témáról, az ukrán-orosz viszonyról tartott volna kurzust.) Inkább azt szeretném látni, hogy ne alkalmi többletbevételekhez jusson a felsőoktatás, rendszerint egyszeri pályázatokra megnyíló EU-s forrásokból, hanem a struktúrába beépülő megbízható finanszírozásunk legyen, amely nem személyes alkuk tárgya és eredménye. Azt szeretném, hogy az egyszeri 5-7 milliárdos pluszpénzekkel ne kezdjen dicsekedni a kormányzat, miközben más hírekből kiderül, hogy a mi saját Nazarbajev Egyetemünk, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem 30 milliárdból fejlesztheti tovább a campusát, és másutt elképzelhetetlen professzori fizetésekkel csábíthat el oktatókat, vagy hogy az enyhített egyetemi kritériumoknak sem megfelelő, s ezért egyfajta „Lex TF-fel” törvényesített Testnevelési Egyetem meg tízmilliárd forintért építhet új székhelyet magának – miközben ezek ma sincsenek sehol, és feltehetőleg a céldátumra, 2030-ra sem lesznek láthatók az oktatás irányítói számára szavakban oly fontos nemzetközi listákon.

Van egy kedves angol mondásom: „First rate minds hire first rate minds. Second rate minds hire third rate minds.” Azaz: az elsőrendű elmék elsőrendű elméket vesznek maguk mellé. A másodrendű elmék harmadrendűeket alkalmaznak. Mi lesz, ha majd csak másodrendű elmék maradnak körülöttünk?

Az európai átlagot elérő, teljesítményarányos és megbízhatóan normatív jellegű állami finanszírozás, valamint az oktatás és a tudomány szabadságát biztosító egyetemi autonómia nélkül a magyar felsőoktatás egésze fog elsüllyedni.